

בז א מיי פ"ו מהל' קרבן
פסח הלכה ב סמג
עשין רכז:
בז ב ג מיי פרק ד מהל'
אבל הלכה ט סמג
עשין דרנבן ב טוש"ע א"ח
ס' לח סעיף ה וטוש"ע י"ד
ס' שפ סעיף א ס' שפח
סעיף א:
בז ד מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמג
עשין מג טוש"ע א"ח ס'
תרמ סעיף ה:
ה ה מיי שם טוש"ע שם
סעיף ו:
ה ו טור ו"ב שם:
ה ז (מיי) פ"ו מהל'
חפלה סמג עשין יט
טוש"ע א"ח ס' קו סעיף
ה טור א"ח ס' לח:
ה ח מיי פ"ד מהלכות
תפילין הלכה יג סמג
עשין כז טוש"ע א"ח סימן
לח סעיף ו:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שושאיו נבד
ואביהוהו ר' יצחק אומר
אם נושאי ארוננו של יוסף
היו יכולין ליה ליהוה ואם
מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטהר אלא קוברי מת
מצוה היו וחל שביעי
שלהן להיות ערב פסח
שנא' ולא יכלו לעשות
הפסח ביום ההוא מכלל
המתעסק במצוה פטור מן
המצוה האחרת. ושנינו
צריכא זו וזו דאי
אשמעינן גבי פסח כו'
אמר רב זבדא משמיה
דרב אבל חייב בסוכה ולא
דמי למצטער הדוא פטור
מן הסוכה. ת"ר חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילין ומכל
מצות האמורות בתורה
וחייבין בקריאת שמע

כה:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

א) פסחים ג. כ. ברכות
יא. טו: כמותו ו: מ"ק
טו., ג. ספרי פ' נשא ס'
מד, (ד) שבת דף פו.,
ה) סוטה ג. ע"י"ש,
ו) פסחים סט: (ז) ע"ז
דף ג., (ח) ברכות דף יג.,
ט) מכלתא דמילואים
ירוש פ' שמיני הכ"ג,
וע"י"ש המ"א, וע"ע תוס'
סנהדרין נב. ד"ה ההיא.

הגהות הב"ח

א) גמ' מהו דמימא
הואיל ואמר רבא
מנעטע: (ב) תוס' ד"ה
משום וכו' אפילו היכא
דמימא זמן מונע דפסח
כל"ל ומימא זמן הנ'
נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת
מצוה וכו' שהכהן
מטמא בו. ע"ן טורי אגן
ר"ה דף טו ע"ב ד"ה חייב
הלם:

תורה אור השלם

א) ויהי אנשים אשר
היו טמאים לנפש אדם
ולא יכלו לעשות הפסח
ביום ההוא ויקרבו לפני
משה ולפני אהרן ביום
ההוא: (במדבר כ. ו)

ב) האנק דם מתים
אבל לא תעשה פארך
חבוש עלך ויגעליך
תשים בגולך ולא
תעטה על שפם וקחם
אנשים לא האבל:
(יחזקאל כד. ו)

ג) והפכתי חגיגתם
לאבל וכל שיריכם
לקניה והעליתי על כל
מתים שק ועל כל
ראש קרחה ושמתיה
פאבל יחוד ואחריתה
ביום מר: (עמוס ה. ו)

הגהות וצייונים

א) בכ"ו וחדניא
בסוכה אמרנא ב"ש
דחדי וכן ג"י הרא"ש (בית
יצחק): [ב] צריך להוסיף
שתי מצות מצות סוכה
וכו' או שצ"ל שתיים
מצות סוכה וכו': [ג] צ"ל
ל' רבא: (גליון):

מישאל ואצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ע"ג) דשריפה ממש הוא שנשרפו גופיהן
וכן נמי דריש בתורת כהנים¹⁰ אקרא דמתאכל אש אותם אמאי נטמאו
וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאלו נשרפו על גבי קטבלא כדאמר

פרק המפלת (גדה דף כו:): מת שנשרף
ושלדו קיימת טמא: **שחל** שביעי
שלדן בערב הפסח. מכלאן קשה
להא דל"ר לוי צלילה הניזקין (גיטין
דף ס. וס) ח' פרשיות נאמרו צאמו
יוס שהוקם המשכן וקא חשיב פרשת
טמאים ופירש שם צקונט' ויהי
אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'
ולא יתכן כדמוכח הכא שהיה צערב
הפסח והמשכן הוקם צאחד צניסן
ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים
דגרסינן צפסחים צפ' האשה (דף כ:)
רצ סצר לה כר"ע דאמר מישאל
ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות
צערב הפסח ומיהו אותה גירסא ליתא
אלא ר' יצחק גרס התם ונראה לפרש
פרשת טמאים דשרן ונצלה וזו וזה
ונדה לפי שהורכו ליהזר על טומאת
מקדש וקדשיו: **משום** דלא מטא
זמן חיובא. ואין להקשות מהא
דדרשינן צריש טבול יוס (צמצים
דף ק. וס) דהולך לשחוט את פסחו
נטמא למת מנזה מולאחמותו אפי'
לאחר חלות דמת מנזה שאני והא
דדייק הכא מצרייתא דקתני למת
מנזה נטמאו לא מת מנזה ממש אלא
כלומר לקרוצים כדפירש צקונטרס
ולאחר חלות הוא דאינו נטמא
כדקתני התם אמרת לא יטמא אלא
קודם חלות יטמא כדקאמרין התם
ציוסף הכהן שמתה אשתו צערב
הפסח ונמנו אחיו הכהנים וטמאוהו
צעל כרחו אלא קשה (לרצה¹¹) דאמר
התם אידי ואידי לאחר חלות כאן
קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר
ששחטו וזרקו עליו אלמא נטמא
לקרוצים אפי' היכא דנטמא זמן
חיובא (ב) זמן הפסח מאחר שלא שחטו
וזרקו עליו ואין לומר דהיא גופא
ילפינן מחתן דפטור מק"ש דלמא
שאני ק"ש דלית ציה כרת כדקאמר
הכא ולא אחי מיניה פסח דאיכא
כרת ומטיא זמן חיובא: **אין** שמוחה
אלא בחופה. משמע מכלאן דאם
ינא חתן מחופתו אפי' כלתו עמו
והולכים לאכול צצית אחר דאין

הבי גרסינן צצרייתא צסיפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו
נדבד ואציהו ר' יצחק אומר אם נושאי ארוננו של יוסף היו יכולין
היו ליטהר ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטהר אלא מי היו
טמאי מת מנזה היו שחל שביעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא

יכלו וגו': אם נושאי ארוננו של
יוסף או מישאל ואצפן היו יכולין
היו ליטהר. שהרי צאחד צניסן
הוקם המשכן ושני לו שרף אלעזר
את הפרה¹² שזו על טמאי מת שצחן
לעשות פסחיהן צטהרה כדאמר
צמסכת גיטין (דף ע"ג). שמנה פרשיות
נאמרו ציוס שהוקם המשכן ופרה
אלומה אחת מהן וצאחד צניסן הוקם
המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא
לן (שבת דף ע"ב): אותו היום נטל עשר
עטרות וצו מתו נדב ואציהו הלכך
מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטהר
וקרא אמר ולא יכלו נושאי ארוננו
של יוסף נמי כצר עצרו עליהם
עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו
משחטו צהר חורב צראש חדש סין¹³
כדכתיב (שמות יט) ציוס הזה צאו
מדצר סיני ולא נסעו משם עד
עשרים צאייר של שנה הצאה לכתיב
ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים
צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו
מהר ה': טמאי מת מצוה. לאו מת
מנזה דווקא קאמר דאפי' מתייהן נמי
מת מנזה קרי להו דמנזה להתעסק
צהן כגון האמורים צפרשת כהנים
(ויקרא כה) * שהכהן נטמא צו': שחל
שביעי שלדן. ואל"ג דחזו לאורחא
לא אישתרו דקסצר אין שומטין
וזרקין על טמא שרף¹⁴ מכל מקום
שמעינן מיניה דעוסק צמנזה פטור
מן המנזה שהרי נטמאו צמתייהן
שצעה ימים לפני הפסח ואף על פי
שטומאה זו תעכב על ידם אכילת
פסחיהן אלמא מנזה קלה הצאה
לידך אינך צריך לדחמה מפני חמורה
העמידה לצא: דלא מטא זמן חיובא.
כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת
פסח: אב"ל. קרית שמע דמטא זמן
חיוב' צמוך החופה והוא ראוי לכך
אימא ליחייב: אב"ל פסח דבכרת הוא
אימא לא. יטמאו צמת כל שצעה
לפני הפסח: צדיבא. למיכתב ציוס
ההוא לאשמעינן דנטמאו תוך שצעה
דעוסק צמנזה פטור מן המנזה:
מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל כו'.

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנק
דוס מתים אלא לא תעשה לא תתאבל עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר צצלים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאבל עליהם אלמא אלא אסור
צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנזה דאשמעינן
רצ לעיל דאלא חייב צכל המנזה: צערא דממילא. שהסוכה מנערתו
כגון חמה או לניה או סירחה צצצרים שסיכך צהן: מיבעי ליה
ליחובי דעתיה. חוצה עליו ליישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן¹⁵ ואין דרך צצאה
ויצאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות
צרכיו ויחייחד אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות
מנזה¹⁶ סוכה ומנזה ניסואין וכגון שנשא ערב הרגל אלא צמוך
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
פטורין מן התפילה. דצעיל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקרית שבע. דמנזה כוונה אינו אלא פסוק ראשון¹⁷
ויכולים ליישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
משום

מצרכין שהשמחה צמעונו ולא צרכת חתנים כיון דאין שמחה אלא
צחופה וצפ"ק דכחצות (דף ז: וס) אמרינן נמי מצרכין צרכת
חתנים צצית חתנים משמע דוקא צמקום חופה דהוא צית חתנים
ומיהו אין ראיה משם דלמא לאפוקי מדרצי יהודה קא אחי דאמר
אף צצית האירוסין מצרכין אותה וצריך לדקדק מה היא חופה דאי
צמקום שצרכו תחלה צרכת ניסואין קרי ליה חופה פעמים שאפי'
צרחוב העיר מצרכין אותה כשהעם מרוצין ואין יכולין ליכנס
צצית אלא מקום עיקר יציצת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום
העשוי לאקראי צעלמא ושם מצרכין צרכת חתנים כל שצעה:

וחייבין בק"ש. כדפירש צקונט' דמנזה כוונה אינו אלא פסוק ראשון
ויכולין ליישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
חתן

שאין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתי. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
פטורין מן התפילה. דצעיל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא
שכרות וקלות ראש: וחייבין בקרית שבע. דמנזה כוונה אינו אלא פסוק ראשון¹⁷
ויכולים ליישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
משום

(א) [ערכין ג: א:] (ב) [לעיל י: א:] (ג) [מוספי פ"ג:] (ד) [לקמן כו: כח:] ערכין ג: (ה) [מוספתא ס:] (ו) ע"ו ג: לעיל כה: (ז) [לקמן כז:] (ח) [ס:] (ט) [לקמן כח:] (י) [לקמן מא:] [כחות כג: ס] [ע"י מוספות קדושין מח: סד"ה הא נמלא] (ל) ע"י לעיל י: (מ) [דף כו:] (נ) יומא פ ע"א.

הנהרות הב"ח

(א) תוס' ד"ה משום נקי וכו' הלכה כן כדפירשתי:

ליקוטי רש"י

שלוחי מצוה אגן. להקביל פני ראש גולה דמייב אדם להקביל פני רבו כנגל ופטרין כדחנן לקמן (דף כה). שלוחי מלוא פטורין מן הסוכה [לעיל י: ע"ב] ערבך ערבא צריך. שמה השומר עלמו יפסע [גיטין כח: א] יישן בהם לא שינת קבע ולא שינת עראי. שמה יפלו מידו [לקמן מא: א].

הנהרות וציונים

(א) [דה"ל לכתוב בסוכות תהיו אלא השבוי היינו ישיבה דרך עיכוב והיינו כעין תדורו. תר"ט סוף מ"ד] [גליין:] [צ] [ערוך פי' שכן קורין לפשפש בערבי ויש זבובים קטנים] [גליין:] [ג] יש גורסין בביעי [מלשון בעיעת הפתן] וי"ל שכן הי' לפני רש"י [דק"ס]: [ד] [נראה דהיינו רב אשי הקדמון דא"כ איך יצויר שאביי השיב לו הא אביי שכיב קודם רבא כדאייתא כתובות סה ע"א וביום שמת רבא נולד רב אשי כדא" קידושין עב ע"ב] [גליין:] [ה] צ"ל רבי יוסי [מנחם משיב נפש] ובדק"ס בשם כ"י רש"י איתא רבי יוסי ברביהי החכם החריף בדורו: [ו] צ"ל והניחם [כת"י, וכ"ה בר"ן]: [ז] נדע"ל ולי"ת [וכ"ה ברש"י]: [ח] הרש"ש כתב שצ"ל דסכת ע"ן כסכת נפשות ושכ"ה בספקי תוספות אות נח [וכ"כ בשפת אמת עיי"ש]: [ט] צ"ל שאינו זהיר בשניה מניחן ביון דהדיר כאלישע שלא יפיה [בארות המים]:

לעזי רש"י

צינצ"ש. פירוש נקיס, יתושים (רש"י שנת דף עו ע"ב ד"ה ונעין רש"י חולין דף נה ע"ב ד"ה נקא), וצובים קטנים (ערוך ערך נק ג' וע"י ערוך ערך יתוש). מורשי"ש. פירוש חמיות (השכלות מ"ח אחת) [ע"י דק"ס אות ח' ורש"י שנת דף קמ ע"ב ד"ה לא לינעץ צנוע], פמים (מרוס ויקרא כו, ו יד וע"י רש"י סס).

הישן תחת המטה

משום ר' שילא אמרו חתן פטור. מקריאת שמע. לטריד ושאר בני חופה חייבין ולית להו להני תנאי העוסק במנוחה פטור מן המנוחה: תגריהן. הלוקחין מהן כדי למכור ולהמליחן לנריך להס: מוכרי תבלת. ליליית: הולכי דרכים ביום פטורין מן הסוכה ביום. דכתיב

צסוכות תשבו כעין ישיבת ביתו כשם שכל השנה אינו נמנע מלכת בדרך צסחורה כך כל ימות החג שאינו יוס טוב לא הנריכו הכתוב למנוע: הולכים לדבר מצוה פטורין ביום וביליה. אף על פי שאין הולכין אלא ציום ומשום לטרידים ודואגים צמחצת המנוחה וצתיקוניה פטורין מן המנוחה: שלוחי מצוה אגן. שצאלו לשמוע הדרכה ולהקביל פני ריש גלותא: ארקתא. על שפת הנהר: שומרי גנות ופרדסין. אין זיין משם: בעין תדורו. כדרך שהוא דר כל השנה צציתו הזקיקתו תורה להניח ליתו ולדור כאן צסוכה עם מטותיו וכלי תשמישו ומלעותיו וזה אינו יכול להצילן שם מפני הטורח: פרצה קוראה אגנב. משל הדיוט הוא ואף כאן הגנב רואה אותו יושב צסוכה צלילה והוא נכנס וגונב הפירות לרוח אחרת: בריא דפירי. כתי של פירות שהוא תמיד לפניו ויכול לשומרן ואין כאן פרעה קוראה לגנב: רבי יוסי בריבי. יוסי החכם חריף שצדורו והוא ר' יוסי צן חלפתא: אגנבא בבילתא. ואע"פ שיש לה גג וגצוהה עשרה^ב והוא כאלו חוץ לסוכה: משום בקי. אינלל"ש: סרחא דגרגישתא. קרקע לצנה שהיו טוחין זה קרקעית הסוכה: מצטער. שהסוכה מלענתו: תרתי או תלת. שמים או שלש פעמים יתן לתוך פיו מורשי"ל"ש: כדטעיים בר בי רב ועי"ל אב"ה. צצוקר כשהולכין לצית המדרש ודואג שמה ימשכו השמועות וטועם מלא פיו ושותה: ירדם. שמה תחטפנו שניה וישן קצע: אבל לא שינת קבע. שמה יפית צהן: מוסר שינתו אחר. ערבך ערבא צריך. שמה אף הוא ישכב וישן: בין ברביו. דודאי לא ירדם: רבא אמר. לשמה ירדם לא חיישין הלכך צתפילין שרי וסוכה היינו טעמא דאסור שינת עראי לפי שאין קצע לשניה ואין זה חילוק צין קצע לעראי לענין סוכה שאין אדם קוצע עלמו לשניה שפעמים שאינו אלא מנמנס מעט ודיו צכך הלכך זו היא שינתו וגצי תפילין לטעמא שמה יפית צהם ולא משום אסור שניה צניים פורתא לא אחי לדי הפחה: דנקיט אהו בידיה. לא קצע ולא עראי שמה יפלו מידו: דמנחי ברישיה. עראי מותר וקצע אסור שמה יפית: דפרים סודרא ערייהו. הניחם^א אלא מראשותיו צין קצע צין עראי ללא נתנה תורה למלאכי השרת: ורואה קרי. נריך לסקלן מראשו צעוד הקרי עליו: ולא

פרק שני

סוכה כו.

חתן פטור מקריאת שמע. לטריד ושאר בני חופה חייבין לית להו להני תנאי העוסק במנוחה פטור מן המנוחה כדפירש צקונט' וקשיא דאי לית להו א"כ יתחייב חתן צסוכה ומשמע דצחתן פטור יותר מת"ק לכך נראה דקצטר חתן אין יכול לכיין דעתו כלל אפי' צפסוק ראשון אצל שאר בני חופה יכולין לכיין ואקריאת שמע לחודיה קאי וצכולהו אחריני מודי לת"ק:

ומכל מצות האמורות בתורה. מאי דליטריך למיחשב הני אגב דמשצינאו צצרייתא קמייחא: הולכי דרכים ביום. כל זה נפקא מתצבו כעין תדורו שצסם שאדם צציתו אינו נמנע מלנחת לדרך וכן מלעטר דפטורו לעיל מן הסוכה היינו מתצבו כעין תדורו דאין אדם דר צמקוס שצמטער: וחייבין ביליה. כשאדם לן צלילה ציישוב: פרצה קוראה אגנב. לאו משום לית ליה לרצא דרעה דמשבו כעין תדורו צצרייתא היא לקמן צפירקין (דף כח:):

ואפילו חש בעיניו. אע"פ שאין צו סכנת עין דסכנת אצרי^א כסכנת נפשות אפילו לחלל עליו את השצת כדמוכח פרק אין מעמדין (ע"ו דף קד כח:): גצי עין שמרדה:

משום בקי. ואע"פ שצפ"ק (דף יב.) דרש רצה צר רצ הוגא מותר לישן צצילת חתנים אע"פ שיש לה גג ואע"פ שצצוהה עשרה אין הלכה (ה) (כרצה) כדפירשתי שם: תרתי ואן תלת. פירש צקונט' שמים או שלש פעמים יתן לתוך פיו מורשי"ל צלע"ו ויש ספרים שכתוב צהן תרתי תלת ציעי והכל אחד כדמוכח לקמן^ב גצי לימא תיהוי תיוצתיה לרצ יוסף ואציי דשיעור צית הצלעה כצלה^ב ולצוקן מסיק כדטעים לורצא מדרצנן ואזיל לכלה שזה מלא פיו דהיינו כצלה ושיעור זה דוקא צפת דפירי לאו צעו סוכה כדמסיק פרק צתרא דיומא (דף עט: וש) דקצע דידהו כאלילת עראי דפת: אבל שינת קבע לא. והא דלמנחי פרק צמה טומנין (שנת דף מט. וש) תפילין לריכין גוף נקי כאלישע צעל כנפים ואמר אציי שלא יפית צהן ורצא אמר שלא ישן צהן לאו דשרי אציי לישן דהא אסר אציי גופיה הכא אלא קצטר אע"פ שאינו זהיר צשניה^א כאלישע מניחן כיון דזהיר שלא יפית דשניה גופה אינה אלא גזרה שמה יפית:

הישן בתפילין. מתוך הלשון משמע דרצי יעקב שרי אפי' שינת קצע דאי לאו הכי צמאי פליגי וי"ל דכולהו מודו צשינת קצע דאסיר ופליגי צמילתיה דרצי נתן דצסמוך דשרי לישן צתפילין ציום שאין דרכו לישן שינת קצע וצלילה חולץ אפילו לשינת עראי דלמא ממליך וישן שינת קצע ור' יעקב לא חייש דלמא מיימליך:

נעלו אלא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן^א במניח ראשו בין ברכיו עסקינן רבא אמר אין קבע לשינה תני חדא ישן אדם בתפילין שינת עראי אבל לא שינת קבע ותניא אידך בין קבע בין עראי ותניא אידך^ב לא קבע ולא עראי לא קשיא^ב דהא דנקיט להו בידיה הא דמנחי ברישיה הא דפרים סודרא עלויה וכמה שינת עראי תני רמי בר יחזקאל כדי הילוך מאה אמה תניא נמי הכי הישן בתפילין ורואה קרי^ב אוחזו ברצועה ואינו

עין משפט
גר מצוה

ד"א מ"י פ"ד מהל' ק"ש הלכה א סמוג עשין יט טושי"ע א"ח ס"י ע סעיף ג: ד"ה ב טושי"ע א"ח ס"י למ סעיף ח: ד"ה ג מ"י פ"ו מהלכות סוכה הלכה ד סמוג עשין מג טושי"ע א"ח ס"י תרמ סעיף ח: ד"ה ד מ"י שם טושי"ע שם סעיף ט: ד"ה ה ו מ"י שם טושי"ע שם סעיף י: ד"ה ז ח מ"י שם הלכה צ טושי"ע שם סעיף ג: ד"ה ט מ"י שם טושי"ע שם סעיף ד: ד"ה י ב מ"י שם הלכה ו סמוג עשין מג טושי"ע א"ח ס"י תרלט סעיף צ: ד"ה כ ג מ"י פ"ד מהל' תפילין הלכה טו טו סמוג עשין כצ טושי"ע א"ח ס"י מד: ד"ה ס טושי"ע א"ח ס"י מ סעיף א:

רבינו חננאל

משום ר' שילא אמרו חתן פטור וכל השושבינין וכל בני החופה חייבין. תניא ר' חנניא בן עקיבא אומר מוכרי ספרים ותפילין ומזוזות וכל ותגריהן ותגרי תגריהן וכל העוסקים במלאכת שמים לאתויי מוכרי תבלת (א) שחייבין בק"ש ופטורין מן התפלה ומן התפילין ומכל מצות האמורות בתורה לקיים דברי ר' יוסי הגלילי דאמר העוסק במצוה פטור מן המצוה: ת"ר הולכי דרכים ביום פטורים מן הסוכה ביום וחייבים בלילה הולכי דרכים בלילה פטורים בלילה וחייבים ביום הולכי לרבו מצוה פטורים ביום ובלילה כדבר חסדא ורבה בר רב הונא הוה אתו לשבתא דרגלא הוה גנו ארקתא דנהרא אמרי אגן שלוחי מצוה אגן ופטורין: ת"ר שומרי העיר ביום פטורין מן הסוכה ביום וחייבין בלילה פטורים מן הסוכה בלילה וחייבים ביום שומרי גנות ופרדסים פטורים ביום ובלילה: חולין ומשמשיהן פטורין מן הסוכה. ת"ר לא חולה ישיב בו סכנה אלא אפי' חולה שאין בו סכנה ואפי' חוש בעיניו או בראשו וכן הלכה. ואסיקנא חולה הוא ומשמשי פטורים מן הסוכה אבל המצטער הוא לבדו פטור ואפי' אינו מצטער אלא משום בקי או משום סירחא וכירצא בה פטור וכ"ש אם מצטער בדבר של מעלה מאלו: כמה היא אכילת עראי ששנין שאוכלין חוץ לסוכה רב יוסף אמר ב' וגי לגימות אביי אמר כדטעים בר בי רב מידו ועייל לכלה. תני חדא ישן אדם בתפילין שינת עראי אבל לא שינת קבע כדמניחין ברישיה ישן בין קבע בין עראי כדמפריש סודרא עלייהו לא קבע ולא עראי כדנקיט להו בידים. תניא הישן בתפילין וראה קרי אוחזן ברצועה ולא

חשק שלמה על ר"ח (א) לפניו צש"ס וצ"ח הני פטורין מק"ש. ואולי דט"ס נפל צדנדי רצנו וקצת י"ל ע"פ דברי המוס' ד"ה חתן ודו"ק.